

Renkum in bloei

COLLEGE PERSPECTIEF
2022

1 Voorwoord

Onze zes dorpen kenmerken zich ieder door een eigen identiteit. We kunnen genieten van onze woonomgeving met allerlei voorzieningen, de gevarieerde natuur bestaande uit fraaie bossen met beken, de vergezichten vanaf de stuwwal en de Rijn.

De Gemeente Renkum is wat ons betreft de mooiste gemeente van het land. Toch zijn er ook in onze gemeente grote opgaven waar we als lokale overheid mee aan de slag gaan. We denken aan betaalbaar wonen voor iedereen, de klimaattransitie, de constante druk op onze inkomsten en gemeentelijke organisatie, en de veranderende vraag vanuit de samenleving hoe met elkaar om te gaan. Dit alles vraagt om een helder en aantrekkelijk perspectief voor de toekomst.

De verkiezingsuitslag heeft duidelijk gemaakt dat inwoners een gemeente die nabij, groen en sociaal is belangrijk vinden. GemeenteBelangen, GroenLinks en PvdA hebben elkaar daarin gevonden. Deze drie partijen staan een goede samenwerking voor met de gehele gemeenteraad, de burgemeester en de gemeentelijke organisatie.

Om deze samenwerking en het vertrouwen tussen gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en organisatie te blijven stimuleren willen we werken met twee perspectieven: het *Raadsperspectief* en het *Collegeperspectief*. Deze twee perspectieven kunnen elkaar inhoudelijk versterken en de betrokkenheid van alle raadsleden en raadscommissieleden vergroten.

Met het Raadsperspectief wordt een aanpak voorgesteld van en voor de raad met gezamenlijk gedragen thema's. De gemeenteraad kan in de komende periode met deze thema's – in haar kaderstellende rol – raadsbreed aan het werk. Dit in samenwerking met onze inwoners, onze organisatie en externe partijen. De resultaten van het Raadsperspectief worden vertaald in een opdracht aan het college.

Het Collegeperspectief *Renkum in bloei* geeft voor de periode 2022-2026 de plannen en ambities weer waar het college het initiatief neemt voor nieuw te formuleren beleid of uitvoering. Het Collegeperspectief bestaat uit een vergezicht en tien focuspunten voor de korte termijn.

Het is vanwege de vele onzekerheden nog niet reëel om tot een doorgerekende financiële paragraaf te komen. Daarom wordt de *Perspectiefnota 2022* de plek waar de keuzes uit dit Collegeperspectief financieel vertaald worden. In het Collegeperspectief is een aantal incidentele investeringen opgenomen, die uiteraard eveneens een plek krijgen in de *Perspectiefnota*. Er zijn financiële spelregels geformuleerd waarmee we de komende jaren gaan werken.

Jaarlijks willen we het Collegeperspectief samen met het vaststellen van de *Perspectiefnota* voor het daarop volgende begrotingsjaar evalueren en waar nodig de focuspunten bijstellen. Dit doen we met de hele gemeenteraad.

Wij kijken uit naar een vruchtbare samenwerking voor een *Renkum in bloei*, nu en in de toekomst!

2 Vergezicht: waar Renkum staat in 2030

In 2030...

- Zijn er genoeg betaalbare, goede en passende woningen, en behoren lange wachttijden op een sociale huurwoning tot het verleden.
- Is het gemakkelijk om door te stromen naar een kleinere of grotere woning onze gemeente of de regio.
- Dragen we allemaal bij aan en hebben we allemaal profijt van de energietransitie en liggen we op koers om in 2040 klimaatneutraal te zijn.
- Ondernemen bedrijven en zelfstandigen duurzaam en maatschappelijk verantwoord.
- Is het rijke landschap in onze gemeente hersteld en versterkt.
- Is de natuur buiten en binnen de dorpen in balans en veerkrachtig door een hogere biodiversiteit.
- Voelt jong tot oud zich thuis in onze gemeente, en is er volop gelegenheid te genieten en bij te dragen aan de kernkwaliteiten van Renkum: natuur en landschap, kunst en onze Airborne-geschiedenis.
- Is onze gemeente voor recreanten en toeristen herkenbaar als Airbornegemeente, kunstenaarsgemeente en Veluwegemeente.
- Leeft iedere inwoner in een gezonde leefomgeving.
- Hebben we bereikbare dorpen door het slim investeren in het openbaar vervoer en fietsverbindingen, en het tegengaan van onnodig autoverkeer dat door onze dorpen rijdt.
- Rijden auto's binnen onze dorpen maximaal 30 km per uur.
- Is er geen drempel voor het inleveren van waardevolle grondstoffen op het afvalbrengstation.
- Hebben alle inwoners gelijke kansen op een zelfontplooiing en ontwikkeling.
- Zijn publieke voorzieningen voor sport, bewegen, muziek en ontmoeting, maar ook zorg en ondersteuning voor iedere inwoner dichtbij en toegankelijk.
- Hebben alle inwoners bestaanszekerheid, en worden kinderen en jongeren niet belemmerd door schulden of armoede.
- Zijn al onze dorpen levendig en worden hun unieke kwaliteiten benut.
- Werkt de gemeente als gelijkwaardig partner samen met inwoners, ondernemers en organisaties.
- Is de gemeente zelfstandig en een betrouwbare dienstverlener voor inwoners.
- Hebben we samen met inwoners en medewerkers van de gemeentelijke organisatie onnodige regels en procedures verminderd.

3 Focuspunten: waar we ons nu op richten

Een leven lang gelijke kansen

Iedere inwoner van onze gemeente is verschillend, maar iedereen is gelijkwaardig. We strijden daarom voor gelijke kansen voor alle inwoners, ongeacht hun achtergrond. Gelijke kansen op zelfontplooiing en ontwikkeling van kinderen en jongeren, gelijke kansen op hulp en ondersteuning voor wie dat nodig heeft, en gelijke kansen op een gezonde oude dag. Dat betekent dat het niet uitmaakt hoe dik iemands portemonnee is of hoe mondig iemand is, iedereen wordt gezien en naar iedereen wordt geluisterd. Om ongelijkheid tegen te gaan, investeren we ongelijk: beschikbare middelen worden ingezet op de plekken waar ze het hardst nodig zijn zonder dat hier nieuwe ongelijkheid door ontstaat.

→ We bereiken dit door:

- Het bieden van collectieve hulp en ondersteuning voor jonge ouders om kinderen een kansrijke start te geven.
- Het zoveel mogelijk weghalen van financiële drempels voor de ontplooiing en ontwikkeling van kinderen en jongeren, te denken valt aan gratis huiswerkbegeleiding.
- Het verder versterken van het jongerenwerk en schoolmaatschappelijk werk om zorgen en problemen in de toekomst te voorkomen.
- Het uitbreiden van financiële regelingen die inwoners helpen rond te komen en die armoedeval voorkomt. Regelingen worden toegankelijk gemaakt tot 150 procent van de bijstandsnorm, in ieder geval voor paren met kinderen en mogelijk een bredere doelgroep. Onderzocht wordt hoe inwoners die tussen wal en schip vallen – zoals zelfstandige ondernemers – geholpen kunnen worden.
- Het instellen van een Renkumse ombudspersoon.
- Het versterken van de cliëntondersteuning.
- Het met onze partners investeren in het sociaal netwerk, een gezonde leefstijl en de kwaliteit van het leven om waar mogelijk zorgvragen te voorkomen.

Goede en betaalbare zorg dichtbij

In Renkum willen we de stijgende vraag naar jeugd- en ouderenzorg – waaronder de toenemende complexe en chronische zorgvraag – zoveel als kan preventief, licht en dichtbij opvangen. Tegelijkertijd moet zwaardere zorg waar nodig snel toegankelijk en passend zijn. We vinden het belangrijk om ontwikkelingen goed in de gaten te houden en nemen goede voorbeelden van elders over. Zodat we voor alle inwoners de zorg en ondersteuning kwalitatief goed, toegankelijk en betaalbaar kunnen maken en houden. We doen dit in nauwe samenwerking met inwoners, hulpverleners, ervaringsdeskundigen, zorgaanbieders en -verzekeraars, en de regiogemeenten. Hierbij worden de verantwoordelijkheden duidelijk belegd.

→ We bereiken dit door:

- Het inzetten van de doorbraakmethode zoals bij multiprobleemgezinnen, waarbij bestaanszekerheid voorop staat.
- Het in kaart brengen van een lokale en regionale aanpak ouderenbeleid, waarin de focus ligt op positieve gezondheid, keuzevrijheid en domeinoverstijgend werken.
- Het continueren van de ingezette lokale en regionale aanpak jeugd-/ gezinszorg, met nadruk op het transformeren van zorg, het afbakenen van zorg en het normaliseren van zorgvragen.

- Het versterken van collectieve vormen van hulp en ondersteuning.¹
- Het scherp toezien op de rechtmatigheid en kwaliteit van geleverde zorg.

De kracht van ontmoeting

In Renkum reiken we elkaar de hand waar dat nodig is. We doen het niet alleen, maar samen. Maar daarvoor moeten we elkaar wel weten te vinden. Ontmoeting is hierbij het vliegwiel. We zien dat er in ieder dorp iets anders nodig is waar het gaat om de kansen voor inwoners. Tegelijk zien we dat in alle dorpen inwoners op vele terreinen actief zijn. We benutten daarom de kracht van die vrijwilligers – het zogenaamde cement van de dorpen – en de mogelijkheden die er in elk het dorp zijn. Daarmee leggen we een stevig fundament onder het *samen leven* van jong en oud in de dorpen.

→ We bereiken dit door:

- Het creëren van plekken in de dorpen – bijvoorbeeld dorps- of buurthuizen of bankjes in de openbare ruimte – waar alle inwoners van gebruik kunnen maken.
- Het ruimte geven aan initiatieven om eenzaamheid tegen te gaan en bekijken welke goede initiatieven in andere gemeenten toepasbaar zijn op de Renkumse situatie.
- Het actief versterken van het sociale netwerk per dorp, zodat initiatieven en inwoners die daar een bijdrage aan willen leveren elkaar kunnen vinden en versterken.
- Het met elkaar in contact brengen van vrijwilligers, zodat zij ervaringen kunnen uitwisselen en hun initiatieven elkaar versterken.
- Het vroegtijdig ondersteunen van mantelzorgers – mantelzorgnetwerk – en het instellen van respijtzorg om zo overbelasting te voorkomen. Er komt specifieke aandacht voor jonge mantelzorgers en de waardering van mantelzorgers.

Gezonde omgeving

Renkum moet een gezonde gemeente zijn om te wonen, werken en leven. Een omgeving waarin iedereen kan meedoen, ongeacht haar/zijn beperkingen. Een omgeving waar voldoende aantrekkelijke mogelijkheden zijn om te sporten. Waar de openbare ruimte uitdaagt tot bewegen en spelen, en veel mogelijkheden biedt om elkaar te ontmoeten of gewoon even tot rust te komen. Een omgeving met schone lucht, zowel buiten als in openbare gebouwen zoals scholen en instellingen. We geven prioriteit aan schone – en langzame, maximaal 30 kilometer per uur – mobiliteit, zoals fietsen, het openbaar vervoer en elektrisch rijden.

→ We bereiken dit door:

- Het ervoor zorgen dat in iedere buurt in de openbare ruimte groene plekken zijn die uitnodigen tot ontmoeten, ontspannen, spelen en bewegen voor jong en oud.
- Het verbeteren van de speelmogelijkheden in de dorpen, bijvoorbeeld door speelplaatsen flexibeler te maken – zoals met het *plug and play*-systeem – en door het uitbreiden van het aantal natuurlijke speelplaatsen.
- Het geschikt maken van sportaccommodaties voor optimaal gebruik door zoveel mogelijk verschillende gebruikers en doelgroepen.
- Het optimaliseren van het sportpark Wilhemina op de huidige locatie, in samenwerking met de betrokken partijen.

¹ Omdat dit bijdraagt aan begrip, herkenning en goede oplossingen voor inwoners met zorgvragen, en minder duur is dan individuele specialistische zorg.

- Het blijven inzetten op het terugdringen van de overlast van industrie tot een gezond en leefbaar niveau.
- Het deelnemen aan het *Schone Lucht Akkoord* om in samenwerking met de betrokken partners onze luchtkwaliteit te verbeteren.

Genieten van wat heel Renkum te bieden heeft

Onze zes dorpen liggen in een indrukwekkende groene omgeving aan de zuidflank van de Veluwe. Renkum kent vier verschillende landschappen: de rivier met uiterwaarden, de stuwwal met bossen en korte, steile beken, het open zandgebied met heide en landbouw, en tenslotte de grotere beekdalen. Water speelt in al deze landschappen een rol, zowel in het ontstaan ervan als hoe het nu is. Er zijn in het landschap opvallend veel cultuurhistorische waarden aanwezig, zoals een groot aantal sprengbeken met sprengkoppen, buitenplaatsen, landgoederen en een kasteel.

Net als de verscheidenheid in het landschap, heeft ieder dorp in onze gemeente een eigen karakter en identiteit. Dat eigen karakter kan groeien en bloeien door een dorpsgerichte aanpak met een sterke rol voor initiatieven uit de samenleving. Onze dorpen kennen een bloeiend verenigingsleven, en actieve en betrokken ondernemers. We koesteren succesvolle initiatieven en stimuleren ideeën om onze landschappen en dorpen ook in de toekomst groen, leefbaar en vitaal te houden en verder te versterken.

Het landschap, de ligging aan de Rijn, de cultuur, ons erfgoed en onze monumenten, maken Renkum een ideale plek om te recreëren. Zowel voor onze eigen inwoners als voor toeristen. Recreatie en toerisme dragen bij aan de levendigheid van onze dorpscentra, het draaiend houden van de lokale economie. Streekproducten en korte ketens stimuleren we, zodat streekproducten ook op de markt kunnen worden gekocht. We stimuleren recreatie en toerisme dan ook in onze gemeente, en zoeken daarbij de balans met het beschermen van ons landschap en het versterken van natuurwaarden.

Voor een gezonde bedrijvigheid, willen we een zichtbare en actieve samenwerking tussen gemeente, ondernemers en winkeliers. Onze insteek is dat we ondernemers laten ondernemen en de ruimte geven.

→ We bereiken dit door:

- Het opstellen van een nieuwe visie op cultuur, waaronder kunst en erfgoed – met aandacht voor beschermde dorpsgezichten – samen met Renkumse kunstenaars en culturele organisaties, en het gebruikmaken van fondsen die elders hiervoor beschikbaar zijn.
- Het instellen van een Renkums cultuurfonds met heldere spelregels waarin schenkingen kunnen worden gedaan door bedrijven en particulieren die bijdragen aan de uitvoering van ons cultuurbeleid.
- Het voortvarend aan de slag gaan met de uitvoering van de vastgestelde visie op het gebied van recreatie en toerisme, samen met betrokken en ervaringsdeskundige inwoners(groepen). Hierbij wordt geanticipeerd op het aantrekkende toerisme vanuit de Veluwe door de recreatiezonering.
- Het ontwikkelen van Renkums *verborgen schatten* en het verbeteren van de landschappelijke uitstraling.
- Het prioriteren van bestaande plannen en initiatieven vanuit de samenleving op het gebied van landschappelijke uitstraling en cultuurhistorie.
- Het versneld uitvoeren van de doelen uit het *Landschapsbasisplan* om onze landschapswaarden te behouden en versterken. Waar het landschap onder druk staat wordt gebiedsgericht gewerkt.

Natuurrijk groen

Het prachtige landschap en de rijke natuur in onze gemeente is een kernwaarde waar inwoners en bezoekers van genieten. Ons groen is ons kapitaal. Om deze kernwaarde te behouden voor de toekomst stellen we biodiversiteit, natuur en landschap centraal bij ons beheer van ons openbaar groen, onze landgoederen en onze bossen. We sturen op een balans tussen het beleven en de draagkracht van de natuur. Dit betekent dat we op sommige plekken de natuur beschermen tegen te veel recreatiedruk. We leiden de recreanten naar locaties waar de natuurwaarde drukte kan dragen. We richten die locaties daarop en voorzien ze van faciliteiten voor de recreanten.

Ons bosbeheer is gericht op het versterken van biotopen voor planten en dieren. We werken actief aan het omschakelen naar meer loofbos, zodat er minder water verdampt door naaldbomen die dat ook in de winter doen. Houtoogst om inkomsten te genereren krijgt in ons bosbeheer een ondergeschikte prioriteit, omdat we de prioriteit leggen bij het versterken van biodiversiteit.

We beheren ons openbaar groen met aandacht voor planten en dieren. We maaien veel minder en als we maaien dan doen we dat gevarieerd, zodat er altijd beschutting overblijft voor insecten zoals bijen en vlinders. Snoeien doen we buiten het broedseizoen en we planten zo veel mogelijk soorten die natuurlijk voorkomen in onze regio.

→ We bereiken dit door:

- Het actief leiden en verleiden van recreatie en toerisme om zo de druk op onze natuur binnen de perken te houden.
- Het meer richten van ons bosbeheer op het versterken van natuur en biodiversiteit, en minder op het oogsten voor het genereren van inkomsten.
- Het aanpassen van de bomenverordening om bomen beter te beschermen.
- Het aandeel loofbomen in het bosbeheer vergroten en kiezen voor inheemse soorten bomen.
- Het leidend maken van biodiversiteit bij het beheer van ons openbaar groen.
- Het stimuleren van inwoners om hun tuinen te ontsteden en te vergroenen, en het ondersteunen van buurtinitiatieven voor het samen onderhouden van buurtgroen.
- Het anders inrichten van onze omgeving om zo de gevolgen van klimaatverandering – zoals extreme hitte, droogte en hoosbuien – op te vangen.
- Het stimuleren van natuurinclusieve landbouw in onze gemeente, zodat landbouw, verhoogde biodiversiteit en landschap hand in hand gaan.
- Bij het beheer van de openbare ruimte prioriteit geven aan het groenstructuurplan.

Betaalbaar wonen binnen onze dorpen

We willen voldoende betaalbare en passende woningen voor onze inwoners. Daarom laten we minder over aan de markt en pakken we meer de regie. Niet alleen wat betreft een actief grondbeleid, maar ook richting derden die bouwplannen hebben in onze gemeente. We willen inzetten op het opheffen van de schaarste aan betaalbare woningen deze periode. Door het versneld bouwen van woningen voor aandachtsgroepen – vooral starters en senioren die doorstromen op de woningmarkt – en het ruimte bieden voor flexibele woonoplossingen, zoals het splitsen van woningen, het plaatsen van tijdelijke woningen en het realiseren van geclusterde woningen of andere innovatieve woonvormen.

Nieuwbouwplannen moeten passen bij de kernwaarden van Renkum – betaalbaar, duurzaam en levensloopbestendig. We leggen daarbij de focus op bouwen binnen de dorpen. Eventuele knelpunten die we tegenkomen lossen we op met creativiteit. We willen sneller van tekentafel naar realisatie. Door samen te werken met partners, te lobbyen en buiten de kaders te denken moeten we met elkaar komen tot meer woningbouw die ook past bij de vraag in onze dorpen. Ook faciliteren we initiatieven van inwoners op het gebied van woningbouw. We gaan door met het beleid gericht op zelfbewoningsplicht, en continueren de startersleningen en de aanpak van leegstand.

We vinden het belangrijk dat inwoners op tijd worden geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen. Inwoners worden daarbij uitgedaagd en verleid om mee te denken over veranderingen in hun woonomgeving op het gebied van ruimtelijke ordening en huisvesting. We verhogen de druk op ontwikkelaars die nu grondposities hebben in onze gemeente, om binnen vier jaar woningen te bouwen die de schaarste aan betaalbare woningen opheffen. Dit geldt ook voor bestaande, nog niet gerealiseerde bouwplannen. Met Vivare stellen we de bestaande prestatieafspraken bij wat betreft het realiseren van betaalbare en passende woningen, het bevorderen van de doorstroming in het woningbestand – zodat er plek komt voor jonge mensen – en vervangende woningbouw passend bij onze doelstellingen.

→ We bereiken dit door:

- Het herzien van ons woonbeleid, met daarin opgenomen:
 - Het streven dat 75 procent van de woningen binnen projecten betaalbaar² is, met een mix van (sociale) huur en koop.
 - Het inzetten op goed verhuurderschap door particuliere verhuurders en woningcorporaties.
 - Het beschouwen van maatschappelijke en culturele doelen – in combinatie met wonen – bij het invullen van vastgoed.
- Het realiseren van 900 nieuwbouwwoningen binnen onze dorpen, waaronder het versneld plaatsen van 100 tijdelijke woningen.
- Het optimaal benutten van wettelijke mogelijkheden voor het verkopen en verhuren van nieuwbouwwoningen aan onze inwoners en mensen met binding aan onze gemeente.
- Het onderzoeken van de wenselijkheid en haalbaarheid van het hebben van een gemeentelijke woningbouwcorporatie.

Verduurzaming met en voor iedereen

In Renkum vinden we het belangrijk dat iedereen even goed mee moet kunnen doen met het verduurzamen. Het tegengaan van klimaatverandering is niet alleen een plicht, maar ook een recht. Al onze inwoners hebben recht op een goed geïsoleerd huis, goedkope en schone elektriciteit, en goede mogelijkheden voor duurzaam en betaalbaar vervoer.

In ons streven om in 2040 klimaatneutraal te zijn, stellen we onszelf realistische doelen, benutten kansen die zich voordoen en werken samen met inwoners, bedrijven en organisaties – ook in het monitoren van onze voortgang. We bekijken jaarlijks of we voortgang en of onze inzet voldoende is om onze doelen te halen. We passen onze instrumenten en middelen zo nodig aan.

We faciliteren het *vaste-lasten-neutraal* verduurzamen van de eigen woning. Dat kan via een gemeentelijke verduurzamingsregeling: wij betalen de investering en via baatbelasting betaalt de eigenaar dit over een

² Met betaalbaar bedoelen we woningen onder de NHG-grens.

periode van dertig jaar terug uit de besparing op de gedaalde energielasten. Verhuurders gaan – waar dit nog niet gebeurt – zo snel mogelijk op dezelfde manier aan de slag met verduurzamen van hun woningvoorraad.

Alles wat we als gemeente zelf doen, is gericht op verduurzaming en circulariteit, ook in relatie tot opdrachtnemers en partners. We willen het goede voorbeeld geven en streven naar het verduurzamen van ons (kernareaal) vastgoed vóór 2030. In onze bedrijfsvoering kiezen we waar mogelijk voor lokaal of regionaal geproduceerd voedsel. We gaan voor schone mobiliteit en stimuleren dit ook bij onze inwoners, bedrijven en organisaties.

→ We bereiken dit door:

- Het beleid gericht op Renkum klimaatneutraal in 2040 aan te vullen met concrete tussendoelen voor 2025, 2030 en 2035.
- Het stimuleren van *vaste-lasten-neutraal* isoleren door het instellen van een gemeentelijke verduurzamingsregeling voor huiseigenaren.
- Het zoveel mogelijk circulair inkopen en aanbesteden van onze producten en diensten.
- Het inzetten op meer mogelijkheden voor inwoners om elektrisch vervoer te delen.

Overheid dichtbij

We zijn als gemeente transparant en benaderbaar voor al onze inwoners. Meedenken of meedoen bij het tot stand komen van nieuw beleid of bij de uitvoering daarvan staat voor iedereen open. Hierbij zorgen we als bestuur en organisatie vooraf voor heldere kaders en verwachtingen om teleurstellingen te voorkomen.

Vertrekpunt is dorpsgericht werken. We zorgen dat beleid en uitvoering zijn afgestemd op de verschillende behoeften van de verschillende dorpen. Hierbij letten we bijvoorbeeld op demografische kenmerken en verschillen in sociaaleconomische kansen en uitdagingen.

Als gemeente organiseren we ons meer in de dorpen – en dus buiten het gemeentehuis – om zo onze zichtbaarheid en aanspreekbaarheid te vergroten. Het college van burgemeester en wethouders organiseert meer spreekuren en vergadert vaker op locatie in onze dorpen. Alle medewerkers van de gemeentelijke organisatie zijn ambassadeurs van de gemeente: ze staan open voor signalen uit de samenleving en nemen deze signalen actief mee in hun werkzaamheden of richting andere collega's of het bestuur.

→ We bereiken dit door:

- Het houden van spreekuren op locatie door het college van burgemeester en wethouders.
- Het opstellen van heldere kaders voor participatie van inwoners bij het opstellen en uitvoeren van gemeentelijk beleid.
- Het eenvoudiger maken van het aanvragen van vergunningen voor activiteiten, het mogelijk maken van flitsvergunningen en het opheffen van onnodige regelgeving.
- Het anders omgaan met het verstrekken van cofinanciering en subsidies aan bewonersinitiatieven en verenigingen met maatschappelijke of culturele doelen. We geven daarmee meer invloed aan inwoners op het verdelen van subsidies en financiële bijdragen.

Betrouwbare gemeente

We willen zoveel mogelijk werken vanuit de menselijke maat. Onnodige bureaucratie moet worden tegengegaan. De gemeente moet een schild zijn voor kwetsbare inwoners en een stimulator voor inwoners, ondernemers en organisaties. De gemeentelijke organisatie moet wendbaar zijn om snel en goed op nieuwe maatschappelijke vraagstukken in te spelen. We moeten daarbij een goede werkgever zijn om onze taken in de krappe arbeidsmarkt te kunnen blijven uitvoeren. We hebben heldere financiële spelregels, want financieel blijft ons perspectief zeer kwetsbaar en onvoorspelbaar.

→ We bereiken dit door:

- Het behouden van de zeggenschap over onze gemeente, door onze inkomsten en uitgaven duurzaam in evenwicht te brengen en te houden. Zodoende zijn er geen grote structurele investeringen mogelijk zonder het maken van keuzes binnen de huidige uitgaven of het verhogen van inkomsten.
- Het op koers blijven met de ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie. Dat vraagt het in balans brengen van inkomsten en uitgaven; het verhelderen van processen, rollen en het arbeidsmarktbeleid; het versterken van het strategisch vermogen; en het verzakelijken en professionaliseren van werkspraken met samenwerkingspartners.
- Het in balans brengen van de uitgaven voor de interne bedrijfsvoering en De Connectie met die van vergelijkbare gemeenten.
- Het terugbrengen van het aantal wethouders van vier naar drie formatieplaatsen door efficiënt te werken om zo kosten te besparen.
- Het vernieuwen van de planning en controlcyclus om transparant en goed te sturen op (financiële) middelen, de bureaucratische last van de organisatie te verminderen en de grip op onze gemeenschappelijke regelingen te vergroten.

→ De financiële spelregels die we hanteren:

- We maken een sluitende begroting binnen de toezichtskaders van de Provincie om zeggenschap te behouden over ons eigen budget.
- We gaan uit van het budget dat het Rijk meegEEft voor nieuwe taken. We houden rekening met de beperkingen die dat met zich meebrengt.
- Waar we vanuit autonomie nieuwe structurele uitgaven doen, zoeken we de dekking hiervan in eerste instantie binnen hetzelfde domein.
- Tekorten lossen we op door te kijken waar we werkzaamheden kunnen prioriteren en te faseren/vertragen en door scherpe keuzes te maken in de bedrijfsvoering.
- We zijn terughoudend in het verhogen van lasten van onze inwoners. De onroerendzaakbelasting mag niet hoger worden dan het niveau van de Gemeente Arnhem.³ We hebben niet de intentie om voorstellen voor te leggen die structureel ingrijpen op het bestaande voorzieningenniveau.
- We volgen de *Financiële verordening 2021*. We blijven reëel kosten ramen. Eventuele ruimte die er in de reserves ontstaat en die niet nodig is voor het afdekken van risico's, zetten we in om kosten te verlagen en investeringen te doen in de dorpen.

³ Peildatum 1 januari 2022.

4 Financiën: wat we uitgeven

Vanwege de vele onzekerheden van de *Maartcirculaire* (2022) en het ontbreken van de *Meircirculaire* (2022) is het op dit moment niet mogelijk om tot een doorgerekende financiële paragraaf te komen. Feitelijk wordt de *Perspectiefnota 2022* de financiële paragraaf van dit Collegeperspectief, die vervolgens wordt vertaald in de *Begroting 2023* en verder.

Op basis van de *Maartcirculaire* en de doorrekening van het regeerakkoord lijkt het erop dat gemeenten er vooral incidenteel geld bij krijgen de komende jaren. Met een aantal incidentele investeringen willen we maatschappelijke meerwaarde creëren om onze doelstellingen dichterbij te brengen. We maken hieronder een inschatting van deze posten. In de *Perspectiefnota 2022* worden deze incidentele investeringen nader onderbouwd en integraal afgewogen.

Doel	Focuspunt	Incidentele investering (schatting)
Cofinanciering en stimuleringsfonds lokale initiatieven	De kracht van ontmoeting	€100.000
Pilot <i>Renkum Doet</i> – democratiseren van subsidies naar voorbeeld van <i>Ede Doet</i>	Overheid nabij	€250.000
Mogelijk maken viering 100 jaar Gemeente Renkum	Genieten van wat heel Renkum te bieden heeft	€70.000
Uitvoering visie recreatie & toerisme en toekomstige visie Cultuur	Genieten van wat heel Renkum te bieden heeft	€100.000
Impuls aan landschapsbasisplan	Natuurrijk groen	€100.000
Impuls spelen, ontmoeten en bewegen in de buitenruimte	Gezonde omgeving	€100.000
Project <i>Vaste-Lasten-Neutraal verduurzamen</i>	Verduurzaming met en voor iedereen	€86.000
<i>Schone Lucht Akkoord</i>	Gezonde omgeving	€60.000